

CENTRUM
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Tabak, alcohol- en drugpreventie op fuiven en evenementen

Jasper Begyn (CGG Ahasverus)

Johan Demyttenaere (Safe ‘N Sound)

Agenda

CENTRUM
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Wetgeving

Bartraining verantwoord alcohol schenken

Preventie

Drugs en uitgaan

Omgaan met intoxicatie en SGG

CENTRUM
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Wetgeving

Wetgeving

CENTRUM
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Controles FOD Volksgezondheid

FOD = Federale Overheidsdienst

→ Mogen controles doen om na te gaan of wetgeving in orde is
→ Richten zich voornamelijk naar evenementen met jong publiek en waar alcohol wordt geschonken
→ Kunnen boetes uitdelen bij overtredingen

Boetes vermijden? Wees in orde met wetgeving

Wetgeving

CENTRUM GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Naam en info van je evenement

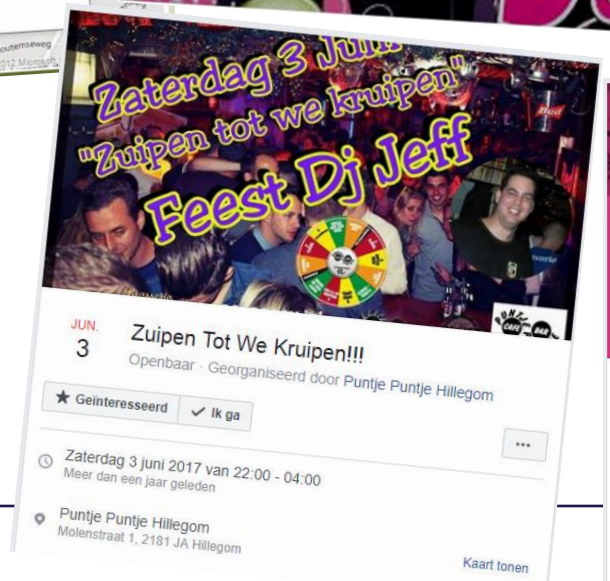

Let op met de naam van je evenement en de ‘promo’ voor alcoholgebruik!

- FOD kiest er deze uit voor controle
- Denk aan je imago als jeugdbeweging

Wetgeving

CENTRUM GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Tabak

Algemeen rookverbod (°22/09/2009)

- Verboden te roken in gesloten ruimtes die voor het publiek toegankelijk zijn
- Ook e-sigaret, vape, waterijp… vallen hieronder

Verplichtingen voor de organisatie

- Rookverbodstekens hangen (binnen en buiten)
- Elementen die aanzetten tot roken verwijderen uit de zaal
- Bezoekers wijzen op het rookverbod

Waar wel roken?

- Buiten
- Rookkamer
- Rooktent (let op, niet gesloten!)

Wetgeving

CENTRUM GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Alcohol

Je schenkt geen alcohol aan -16 jarigen

Je schenkt geen sterke drank aan -18 jarigen

Je schenkt geen alcohol aan mensen die al onder invloed zijn van alcohol of andere drugs

Vanaf wanneer sprake van ‘sterkedrank’?

Let op: vergunning van gemeente nodig voor verkoop sterkedrank

Tip: voorzie een aparte bar voor verkoop van sterkedrank/cocktails

Tip: maak gebruik van een bandjessysteem voor leeftijden

-16 → mag frisdrank, geen alcohol

+16 → mag frisdrank, bier en wijn

+18 → mag frisdrank, bier, wijn en sterkedrank

Soort drank	Vol % alcohol	Sterke drank
Alcoholpops	5-7 en hoger	JA, meestal
Amaretto	25	JA
Champagne	12	NEE
Cider	3-8,5	NEE
Citroenjenever	30	JA
Cognac	40	JA
Cubanisto	5,9	NEE
Desperados	5,9	NEE
Gin	37,5	JA
Glühwein	8,5-13	NEE
Grand Marnier	40	JA
Jägermeister	35	JA
Leffe Blond	6,6	NEE
Martini	15	NEE
Pils	5	NEE
Porto	18-20	NEE
Tequila	38	JA
Triple Sec	15-40	JA
Vlierbessap	9,5	NEE
Whisky	40	JA
Witte wijn	12	NEE
Wodka	35-70	JA

Wetgeving

Alcohol

Informeer je bezoekers én barmedewerkers over de alcoholwetgeving!

Stickers

Affiches/prijslijst

Barbriefing

Wetgeving

CENTRUM GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Drugs

Het bezit, gebruik, kweek en verkoop van drugs is verboden.

Cannabis?
Minderjarigen: gebruik, bezit, kweek, verkoop van cannabis is verboden
Volwassenen: gebruik, bezit, kweek, verkoop van cannabis is verboden, maar…
bezit meer dan 3 gram → afname en PV
bezit minder dan 3 gram → afname en vereenvoudigd PV

Uitzonderingen → Ook PV bij gebruikershoeveelheid!
- Gebruik in bijzijn van minderjarigen
- Verstoring openbare orde
- Signalen van afhankelijkheid

Wetgeving

Checklist tabak en alcohol

Boetes vermijden?

Gebruik de checklist!

Oefening: lees de checklist en vink aan wat duidelijk is

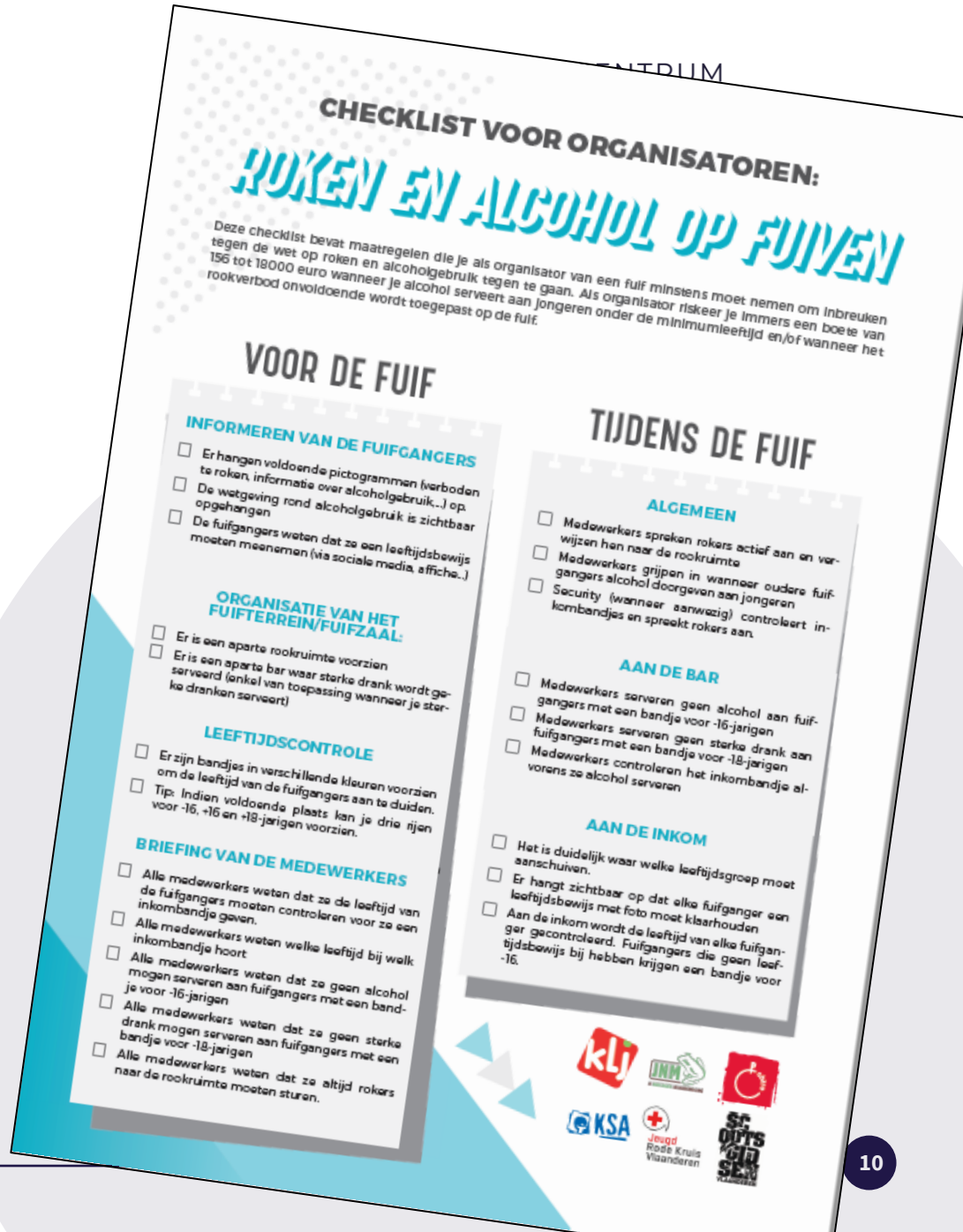

CENTRUM
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Verantwoord alcohol schenken. Hoe doe je dat?

INTERMEZZO

“Vo[illegible] Bull”

“[illegible]”

Jana krijgt [illegible], ze is 23 jaar

3 stappen

CENTRUM GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

1. Maak een inschatting van de leeftijd
   - Controleer bandje
   - Geen bandjes? Vraag leeftijdsbewijs als iemand jonger lijkt dan 25 jaar
2. Check voor signalen van dronkenschap
   - Wankel lopen, glazige ogen, rood gelaat, moeilijke spraak.
3. Alcohol schenken
   - Volgens de juiste hoeveelheden.

   of

   Alcohol weigeren
   - Niet altijd makkelijk, wel soms nodig.

Alcohol schenken

Besloten om alcohol te schenken?
Schenk dan liefst in de juiste hoeveelheden.

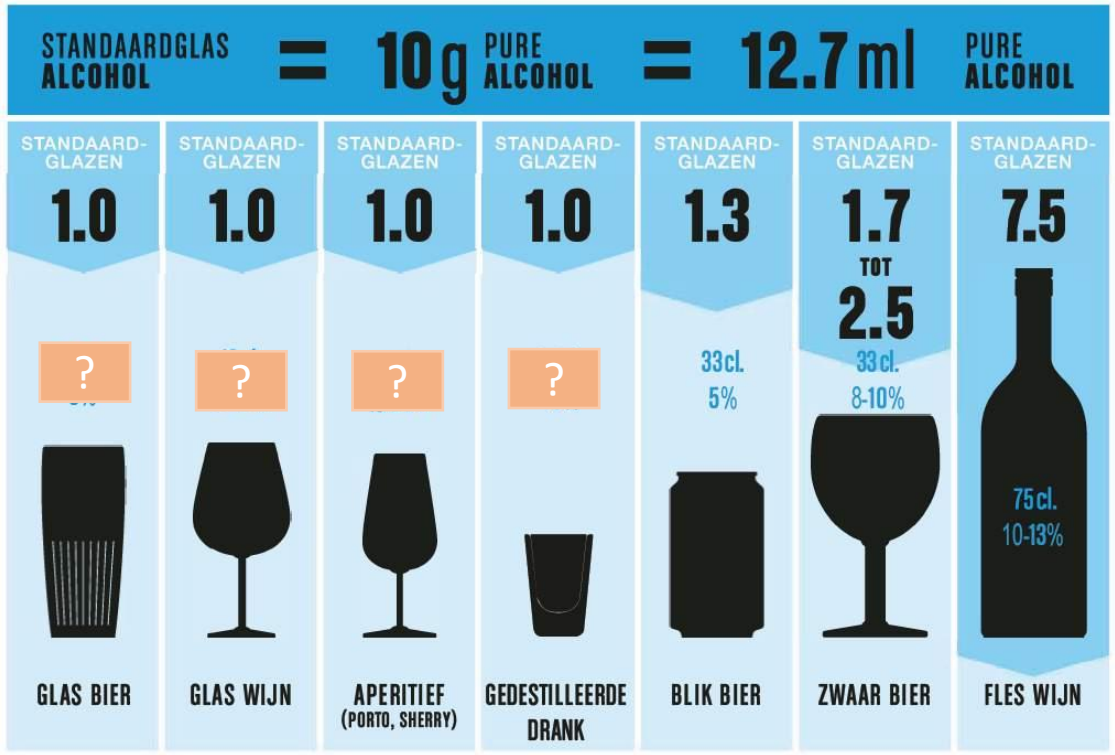

Alcohol weigeren

CENTRUM GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Tips om alcohol te weigeren

- Inzicht tonen

  “Ik snap dat je graag een pintje wilt bestellen.”
  “Je wil graag een cocktail.”

- Belemmeringen benoemen

  “Je bent nog geen 16 jaar. Volgens de wet mag ik je geen alcohol schenken.”
  “Ik merk dat je al heel veel gedronken hebt vandaag. Ik mag je nu geen alcohol meer geven.”

- Alternatief aanbieden

  “Heb je misschien zin in een cola?”
  “Kan ik je iets anders serveren? We hebben ook een mocktail gemaakt.”

Alcohol weigeren

CENTRUM GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Tips om alcohol te weigeren

Klant werkt mee

Klant werkt niet mee

- Begrip tonen
- Belemmeringen benoemen
- Persoonlijke aanval negeren
- Argumenten geven
- Alternatief aanbieden
- Evt. aandacht verleggen
- Evt. consequenties schetsen
- Evt. hulp halen

Alcohol weigeren

CENTRUM GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Omgaan met lastige situaties

✓ Blijf altijd kalm en beleefd
✓ Betrek andere (bar)medewerkers
✓ Ga niet in op uitdaging
✓ Schakel indien nodig hulpdiensten in (bv. bij agressie)

X Je rug keren of negeren
X Arrogant zijn
X Ongeïnteresseerd of ongeduldig zijn
X Iemand dwingen
X Fysiek contact maken

Bartraining

Barbriefing

- Net voor het begin van de fuif
- Kan je gemakkelijk zelf doen

Online bartraining

- Online te volgen 30’
- Gratis en wanneer je wil

Fysieke bartraining

- Door CGG preventiewerker
- Verdiepende info

CENTRUM
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Preventie op evenementen

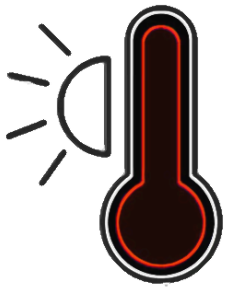

CENTRUM
GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

PREVENTIE

=

Risico’s ten gevolge van middelengebruik voorkomen of beperken

HOE?

Zorg dragen voor je bezoekers

Bijdragen aan een veilig en gezond feestklimaat

Preventie

Oefening

Bedenk preventieve maatregelen op basis van deze plattegrond.

Welke preventieve maatregelen neem je nu al?

Wat zou je nog kunnen doen om zorg te dragen voor bezoekers?

VEILIG FEESTEN

VORMING (BAR)PERSONEEL

- Bartraining
- Cursus EHBO

LOKALE SAMENWERKING

- Werk samen met politie, gemeente, jeugddienst, preventiedienst, ...
- Informeer buurtbewoners

VEILIGHEID

- Respecteer geluidsnormen
- Overschrijd de maximale capaciteit niet
- Controleer crowd flow
- EHBO-post of EHBO-koffer
- Veilig verkeer

BAR

- Gratis water
- Interessant aanbod alcoholvrije dranken
- Vermijd alcoholpromotie
- Bandjesysteem voor leeftijdscontrole

DRAAG ZORG VOOR BEZOEKERS

- Vestiaire
- Chill out
- Hygiëne
- Oordoppen
- Eten
- Condooms

INFORMEER BEZOEKERS

- Huisregels
- Risicobeperkende boodschappen

Personeel Gasten

KE
EIDSZORG

Preventie

CENTRUM GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Barwerking

✓ Gratis kraantjeswater voor iedereen

✓ Aantrekkelijk aanbod alcoholvrije dranken
✓ Vermijd promoties op alcoholische dranken

✓ Barmedewerkers respecteren de alcoholwetgeving
✓ Barmedewerkers kregen een opleiding ‘verantwoord alcohol schenken’

Preventie

CENTRUM GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Veiligheid

- ✓ Respecteer de geluidsnormen
- ✓ Zorg voor gratis oordopjes

- ✓ Promoot alternatief vervoer (fiets, bus, taxi…)
- ✓ Werk samen met politie in kader van verkeersveiligheid

- ✓ Voorzie een EHBO-koffer of EHBO-Post
- ✓ Duid een EHBO verantwoordelijke aan

Preventie

CENTRUM GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
AHASVERUS

Bezoekers informeren

- ✓ Informeer je bezoekers over de regels rond middelengebruik (tabak, alcohol en drugs)
- ✓ Wijs bezoekers op risico’s en hoe die te beperken

SAMEN UIT, SAMEN THUIS

ZORG VOOR JE VRIENDEN. ZORG DAT IEDEREEN VEILIG THUIS KOMT.

SAFE'N SOUND
SAFENSOUND.BE

Interreg
France-Wallonie-Vlaanderen
PARTY

YOU TAKE MY BREATH AWAY

SHARE LOVE, NOT SMOKE.

SAFE'N SOUND
SAFENSOUND.BE

Interreg
France-Wallonie-Vlaanderen
PARTY

GENIET VAN BEGIN TOT EIND

VERPEST JE AVOND NIET. BEWAAK JE GRENZEN.

SAFE'N SOUND
SAFENSOUND.BE

Interreg
France-Wallonie-Vlaanderen
PARTY

BLIJF DE BEAT HOREN

DRAAG OORDOPPEN EN NEEM AF EN TOE EEN PAUZE.

SAFE'N SOUND
SAFENSOUND.BE

Interreg
France-Wallonie-Vlaanderen
PARTY

OMGAAN MET INTOXICATIES & (S)GG

GEMEENTE DILBEEK

OVER MIJ

- Binnen CGG Brussel
- Veldwerker Safe ‘n Sound

SAFE'N SOUND

WAT GAAN WE DOEN?

- Hoe omgaan met intoxicatie
- Hoe omgaan met (seksueel) grensoverschrijdend gedrag

DRUGS & UITGAAN

WAT ZIJN DRUGS?

- Legale en illegale middelen
- Met effect op
  - gevoel
  - gedrag
  - bewustzijn
  - waarneming

Tabel 5: Frequentie van middelengebruik tijdens het laatste jaar, in drie categorieën (in %), 2022

	Niet gebruik	***Occasioneel gebruik***	***Regelmatig gebruik***	***Totaal laatstejaarsgebruik (occasioneel + regelmatig gebruik)***
Alcohol	3,0	26,4	70,7	97,0
Cannabis	64,8	20,8	14,5	35,2
Xtc	77,9	21,5	0,6	22,1
Cocaïne	82,4	15,4	2,2	17,6
Ketamine	92,7	6,8	0,5	7,3
Slaap- en kalmeermiddelen	92,9	6,1	1,0	7,1
Opwekkende medicatie	93,4	4,2	2,4	6,6
Psilo's/paddo's	94,0	5,9	0,1	6,0
Amfetamines/speed	94,4	4,7	0,9	5,6
Poppers	95,5	4,0	0,5	4,5
Lsd	96,5	3,5	0,0	3,5
Lachgas	98,3	1,7	0,0	1,7
GHB/GBL	98,4	1,2	0,4	1,6

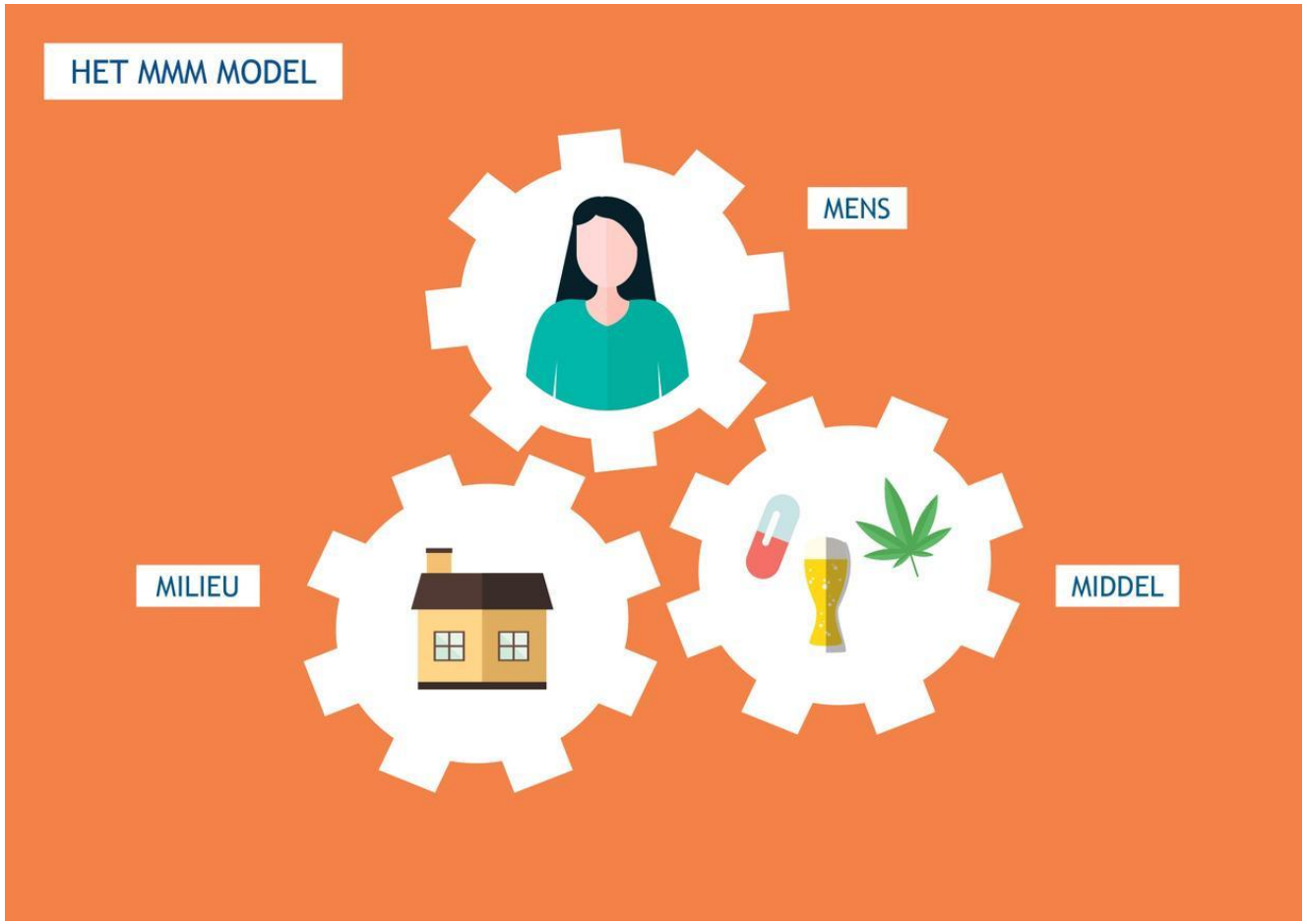
HET MMM MODEL
MENS
MILIEU
MIDDEL

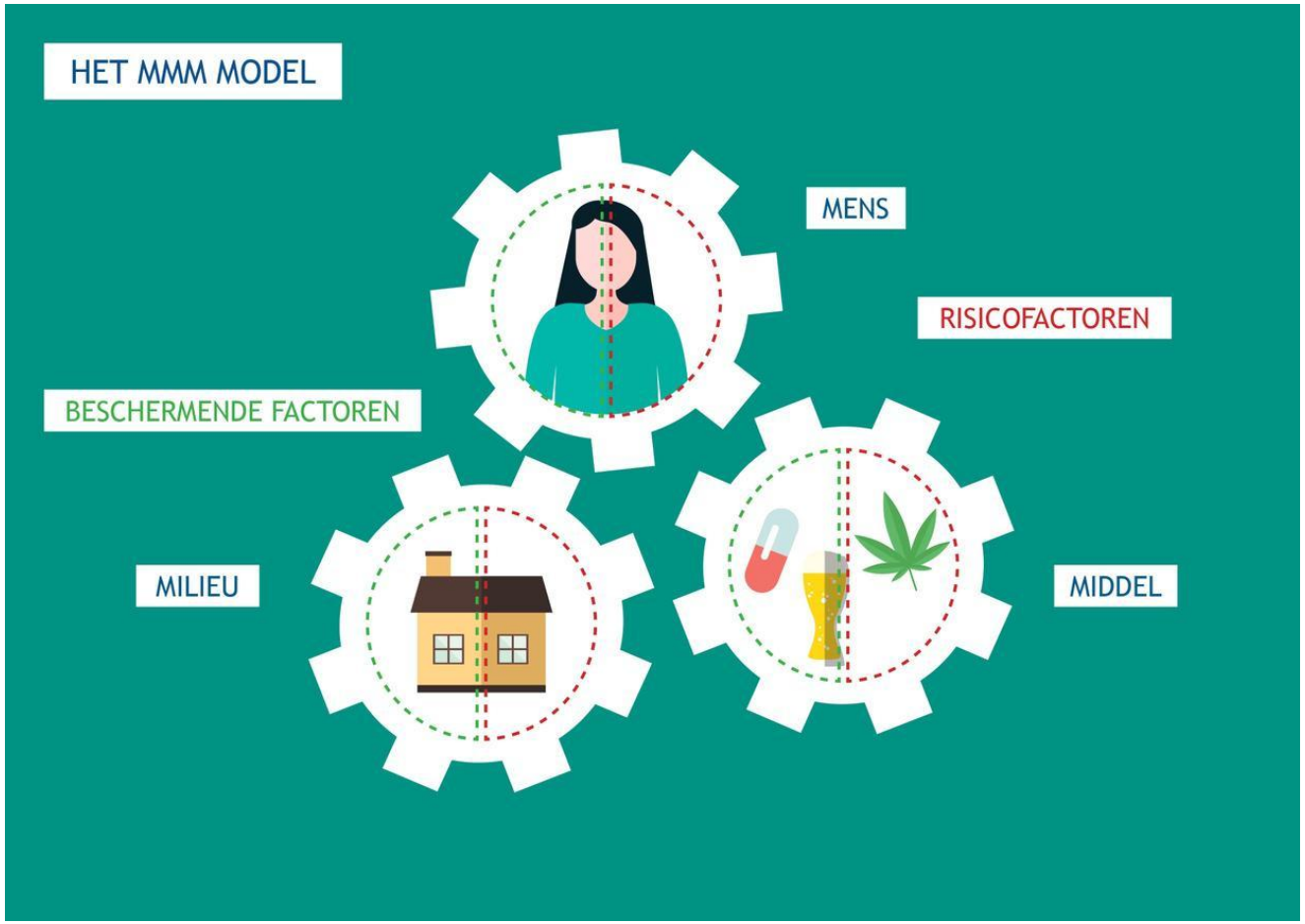
HET MMM MODEL
MENS
RISICOFACTOREN
BESCHERMENDE FACTOREN
MILIEU
MIDDEL

MEEST VOORKOMENDE UITGAANSDRUGS

STIMULEREN

- Cocaïne
- XTC/MDMA
- Mephedrone (xMMC, ...)
- Tabak
- ...

→ SNEL

VERDOVEND

- Alcohol
- GHB
- Slaap- & kalmeringsmiddelen
- ...

→ TRAAG

TRIPPENDE

- LSD
- Cannabis
- Ketamine
- ...

→ RAAR

STIMULERENDE MIDDELEN

Stimuleren het centrale zenuwstelstel

LICHAMELIJK

- Hartslag en bloeddruk stijgt
- Lichaamtemperatuur stijgt
- Verwijdere pupillen
- Afname hongergevoel
- Onderdrukking vermoeidheid

MENTAAL

Euforisch gevoel •

Zich willen uiten en bewegen •

VERDOVENDE MIDDELEN

Remmen de werking van
het centrale zenuwstelstel

LICHAMELIJK

- Verlaagde bloeddruk/hartslag
- Vertraagde ademhaling
- Lichaamstemperatuur daalt

MENTAAL

Traagheid/slaperigheid •
Verminderd reactievermogen •
Verminderde gevoelsmatigheid (apathie) •
Van kalmeren tot verdoven •
Vermindert spanningen, angst en stress •

TRIPPENDE MIDDELEN

Veranderen het bewustzijn

LICHAMELIJK

- Geen duidelijke lichamelijke effecten
  - Voorbeelden: verwijde pupillen, milde stijging van bloeddruk/hartslag, braken.

MENTAAL

Verandering van zintuiglijke waarnemingen •
Andere perceptie en beleving van tijd en ruimte •
Verandering van gemoedstoestand •
Verandering in mentale processen •

WAT IS DE MEEST SCHADELIJKE?

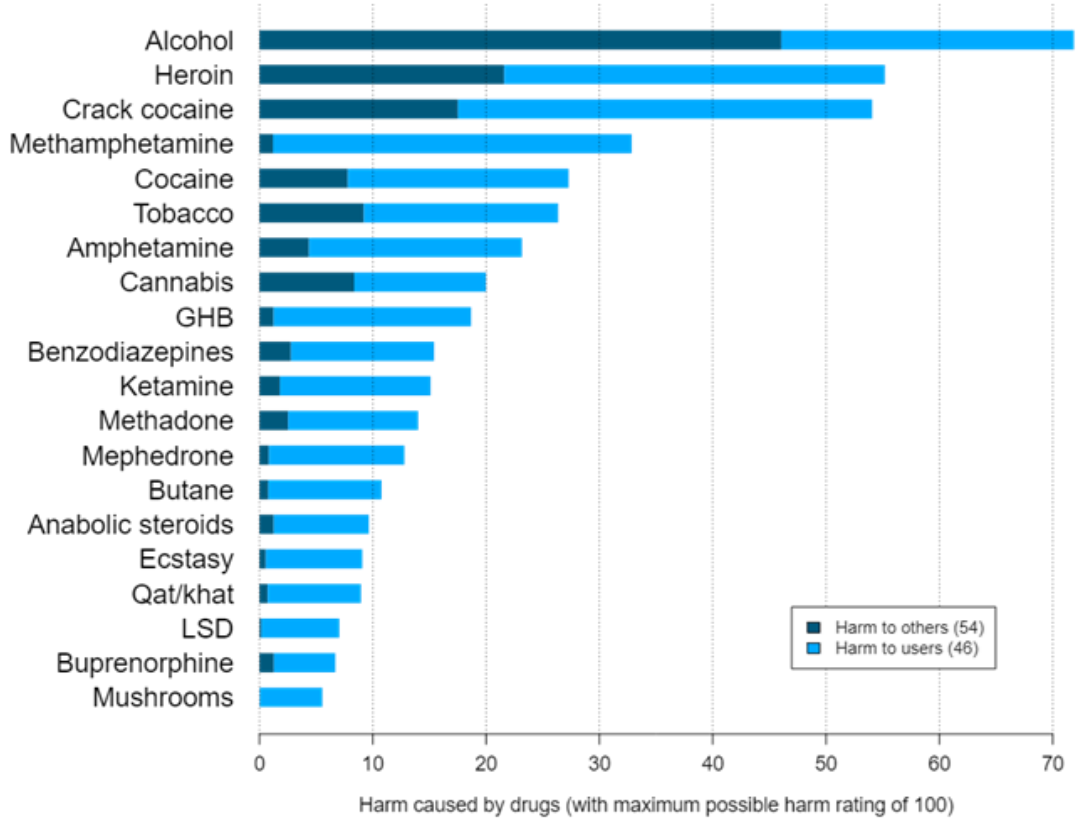

DIVERSE ROLLEN OP EEN EVENT

Organisatie & crew: wie is er al dan niet om je te helpen bij problemen?

EHBO

MEDISCH

→ niet reageren
→ niet kunnen stappen
→ in slaap vallen
→ ...

AWARENESS

PSYCHOSOCIAAL

→ paniekerig
→ verward
→ overprikkeld
→ moeilijke ervaring
→ ...

SECURITY

VEILIGHEID

→ verbale agressie
→ grensoverschrijdend gedrag
→ ...

ORGANISATOR

PRAKTISCHE VRAGEN OVER HET EVENEMENT

HERKENNEN HELPEN HULP INROEPEN

HELPEN

- Veiligheid, rust en ruimte primair
- Laat persoon niet alleen
- Wakker houden, verslikking voorkomen, laten zitten
- Aandacht voor basisbehoeftes: warmte of verkoeling, eten, drinken, toilettoegang, rustplaats
  - Vocht- en eetadvies: water, suiker en zout. Niet te veel, niet te weinig
  - “Wanneer laatst gegeten? Wanneer laatst geslapen?”
- Geen pijnstillers of andere medicatie
- Beperk de afstand tot de persoon, maar bewaak grenzen. Eenvoudig taalgebruik.
  - Stel geen duizend vragen. Vraag aan de persoon wat die nodig heeft.
- Betrek hun vrienden
- …
  - Tip: Draai de situatie eens om in je hoofd: wat zou jij willen op zo’n moment?

HULP INROEPEN

- Laat de persoon niet alleen.
- Betrek hun vrienden.
  - Spreek hun vrienden aan wanneer je iemand ziet die onder invloed lijkt.
  - Vraag aan de persoon of er vrienden (in de buurt) zijn.
  - (Verwacht niet alles)
- Breng productie & collega's op de hoogte → fysiek of WhatsApp
- (H)erkennen van je eigen grenzen
  - Voel je je niet comfortabel, betrek een andere collega.
  - EHBO betrekken is absoluut geen schande :)
- ...

HOE OMGAAN MET (S)GG (SEKSUEEL) GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Consent is like tea

https://www.youtube.com/watch?v=fGoWLWS4-kU

Kleuren van het vlaggensysteem van Sensoa

Groen = Het is gepast, respectvol en past binnen de ontwikkeling of context.

Reactie: Positief bevestigen, normaliseren, openheid behouden.

Geel = Vaak gebeurt dit onbewust of zonder kwade bedoeling.

Reactie: Corrigeren, uitleg geven, bewustwording stimuleren.

Rood = Het gedrag is schadelijk, ongepast of intimiderend.

Reactie: Duidelijk begrenzen, ondersteunen, eventueel melden of doorverwijzen.

Zwart = Het gedrag is (mogelijk) strafbaar en zeer schadelijk voor betrokkenen.

Reactie: Onmiddellijk ingrijpen, veiligheid waarborgen, melden of juridisch stappen zetten.

TOESTEMMING

VRIJWILLIGHEID

GELIJKWAARDIGHEID

6 CRITERIA

OM (S)GG IN TE SCHATTEN

ONTWIKKELING

CONTEXT

IMPACT/ZELFRESPECT

De criteria van het Vlaggensysteem

(1) Toestemming

“We gaan allebei akkoord en vinden het allebei goed en prettig”

(2) Gelijkwaardigheid

“We zijn allebei ongeveer even oud, sterk, slim en gelijk in positie”

(3) Vrijwilligheid

“Ik doe het niet om de ander een plezier te doen of omdat de ander mij dwingt”

De criteria van het Vlaggensysteem

(4) Ontwikkelings-/ functioneringsniveau

“Ik ben in staat om dit gedrag te stellen en om in te schatten of dit gedrag oké is voor mij of de ander”

(5) Context

“Ik stoor niemand met mijn gedrag”

(6) Impact

“Ik kwets mezelf en/ of de ander niet met het gedrag”

Situaties ordenen

1) Op Wadadda zegt Jamila tegen Raoul "hey knapperd, kan ik je een pintje trakteren?“
2) Op Space Safari roept een vreemde man Louise na: 'Hé ma belle’ zegt hij, en hij geeft haar een knipoog
3) In de wachtrij van het festival staart Ronan voortdurend naar Lena’s borsten
4) Een vriedin stuurt een naaktfoto van Sien, haar ex, uit wraak door naar de vriendengroep
5) Een groep jongens volgt Hanan naar haar tent en valt haar daar lastig
6) Een barpersoon maakt tijdens het opdienen een opmerking over het sexy lichaam van Amélie
7) Een dj stuurt regelmatig berichtjes naar verschillende vrijwilligers
8) Tijdens het plassen komt de security over de toilethokjes kijken om toezicht te houden.
9) Een vriend van je raakt de borsten aan van een onbekend meisje tijdens een rave
10) Tom komt tegen Bart aan dansen. Ze kennen elkaar niet
11) Clara gaat bij de urinoirs kijken terwijl de mannen staan te plassen

1) Jamila: “hey knapperd, kan ik je een pintje trakteren?” → 🟢 Groen

Licht flirten, respectvol en vrijblijvend. Geen druk en Raoul kan makkelijk weigeren.

2) Vreemde man roept “hé ma belle” + knipoog → 🟡 Geel

Ongewenste aandacht van een vreemde in publieke ruimte. Niet expliciet grensoverschrijdend, maar kan ongemakkelijk/intimiderend zijn.

3) Ronan staart naar Lena's borsten → **Geel**

Seksueel getint gedrag zonder toestemming. Niet fysiek, maar wel storend en objectiverend.

4) Naaktfoto van ex verspreiden → **Zwart**

Duidelijke schending van toestemming en privacy (exposing). Ernstig grensoverschrijdend.

5) Groep jongens volgt Hanan en valt haar lastig → 🔴 Rood / ⚫ Zwart

Bedreigend en mogelijk gewelddadig gedrag. Geen toestemming, machtsonevenwicht en onveilig.

6) Barpersoon maakt opmerking over “sexy lichaam” → 🟡 Geel

Ongepaste, seksueel getinte opmerking in professionele context. Kan als grensoverschrijdend ervaren worden.

7) DJ stuurt regelmatig berichtjes naar vrijwilligers → 🟡 Geel (contextafhankelijk)

Kan oké zijn, maar door machtspositie (DJ vs vrijwilliger) en frequentie kan het snel ongepast of dwingend worden.

8) Security kijkt over toilethokjes → 🔴 Rood

Schending van privacy en lichamelijke integriteit. Geen toestemming, ongepaste context.

9) Vriend raakt borsten van onbekend meisje aan → 🔴 Rood / ⚫ Zwart

Fysiek seksueel grensoverschrijdend gedrag zonder toestemming → aanranding.

10) Tom komt tegen Bart aan dansen (ze kennen elkaar niet) → 🟢 Groen / 🟡 Geel (afhankelijk van reactie)

In een danscontext kan dit oké zijn (groen), maar als het ongewenst is en doorgaat → geel.

11) Clara gaat bij urinoirs kijken → 🟡 Geel / 🔴 Rood

Schendt sociale/privacygrenzen. Niet fysiek, maar ongepast in deze context.

GEMEENTE DILBEEK

BEN JE GETUIGE VAN (S)GG?

1. Anderen betrekken
2. Afleiden
3. Afzonderen
4. Aanspreken
5. Aanwezig blijven
6. Aantekeningen maken

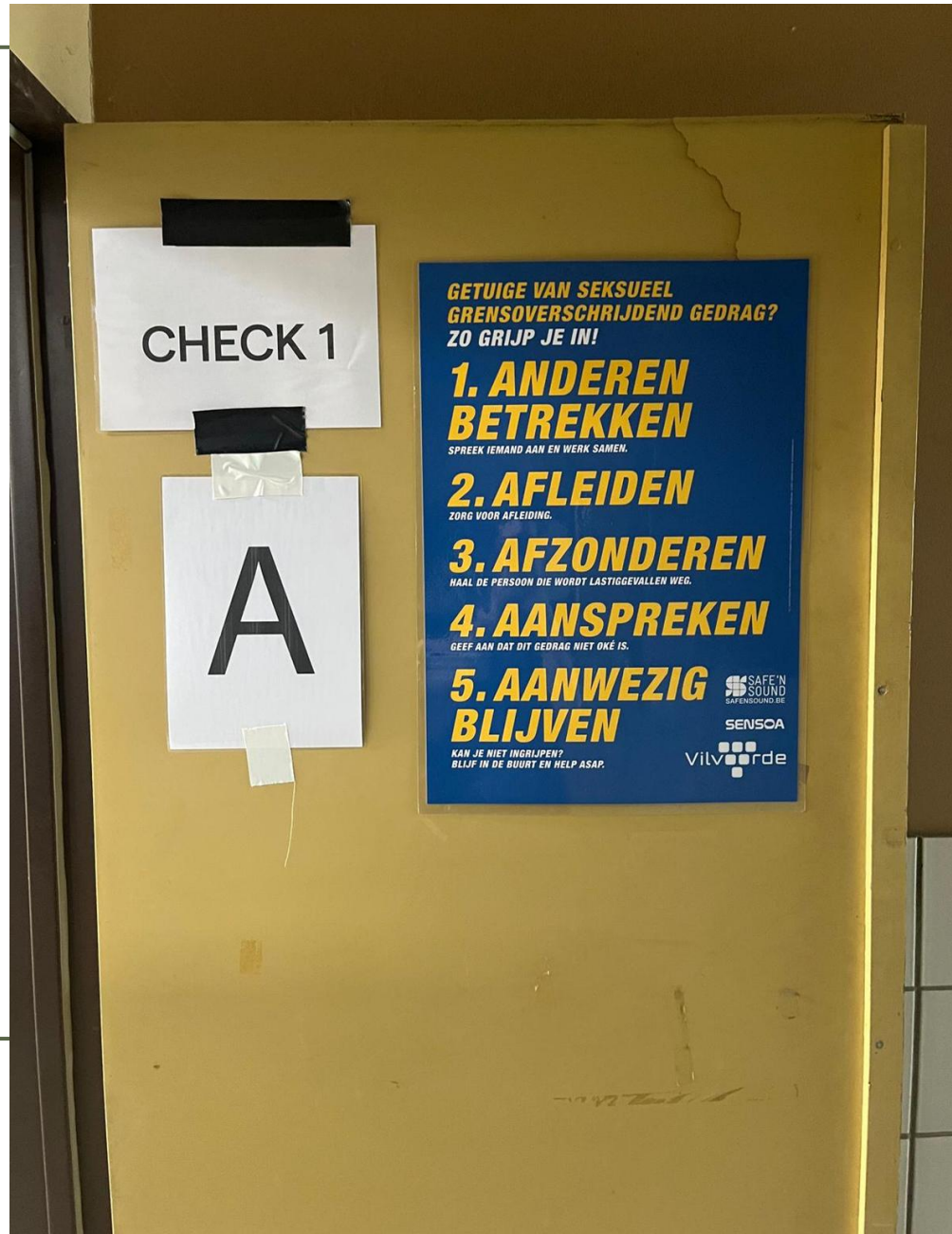

HOE DRAAG JE ZORG BIJ (S)GG?

- Werk mét, niet voor het slachtoffer
- Probeer rustig te blijven
- Verwacht geen definitieve uitleg
- Pas op voor victim blaming
- Wees nabij
- Erken hun beleving
- Vergeet jezelf niet

Tips

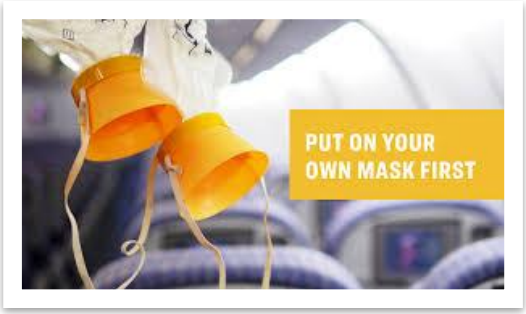

1) Jouw **veiligheid** eerst!

2) Kiezen tussen de 5 A's: Er zijn **geen ‘betere’ of ‘minder goede’** reacties

3) **Blijf proberen**

4) Ga samen op zoek naar **gepaste hulp**

SPIKING

- Welke middelen?
- Door wie?
- Kwaad opzet?
- Bewust?
- Voorbereid?
- Onvoorzichtigheid?

Middelengebruik is verhoogd risico, zowel voor slachtoffer- als daderschap

→ Belang verantwoord schenken

Nabespreking

WAT NEEM JE MEE NA VANAVOND?

… en waar heb je nog nood aan.